



Legal Implications of the Security Council's Description of Transnational Health Crises as a Threat to International Peace and Security

Ali Saberpour¹

1. Department of Law, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: Peace and security are two vital necessities of the international community. The best way to explore this concept is the practice of the Security Council as a key element in maintaining international peace and security. Therefore, the purpose of this article is to Study of legal implications describing the Security Council from Transnational Health Crisis as a threat to international peace and security.

Method: This research is theoretical type, the research method is descriptive-analytical and the method of data collection is library research and has been done by referring to documents, books and articles.

Ethical Considerations: In all stages of writing the present essay, while respecting the originality of the texts, honesty and trustworthiness have been observed.

Results: Analyzing the practice of this organ shows that the scope of this concept has always been developing since the beginning of the work of the Council, especially after the Cold War; so that Since the founding of the United Nations, it has covered only such matters as international armed conflicts; However, with the developments of the international community, issues such as internal conflicts, serious human rights violations, infectious diseases and in some cases, climate change have also been included. In this regard, since 2000, the Council, in line with its primary responsibility for maintaining international peace and security, has issued resolutions on transnational health crises that reflect the Council's move towards a broader and human security-based interpretation of peace and security. International security is enshrined in the Charter of the United Nations.

Conclusion: By describing transnational health crises as a threat to international peace and security, and by issuing related resolutions, the Council has contributed to an evolutionary interpretation of international peace and security, which could be a procedural making in determining the scope of peace and international security.

Keywords: Security Council; Health Crisis; Transnational; International Peace and Security

Corresponding Author: Ali Saberpour; **Email:** ali.saberpour20@gmail.com

Received: February 05, 2022; **Accepted:** April 17, 2022; **Published Online:** January 22, 2023

Please cite this article as:

Saberpour A. Legal Implications of the Security Council's Description of Transnational Health Crises as a Threat to International Peace and Security. *Medical Law Journal*. 2022; 16(57): e66.



پیامدهای حقوقی توصیف شورای امنیت از بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی

علی صابریپور^۱

۱. گروه حقوق، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: صلح و امنیت دو ضرورت زیست جامعه بین‌المللی است. بهترین محمل برای بررسی این مفهوم، رویه شورای امنیت به عنوان رکن اصلی حفظ صلح و امنیت بین‌المللی است. از این رو هدف این مقاله بررسی پیامدهای حقوقی توصیف شورای امنیت از بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی است.

روش: این تحقیق از نوع نظری بوده، روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد، روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است و با مراجعه به اسناد، کتب و مقالات صورت گرفته است.

ملاحظات اخلاقی: در تمام مراحل نگارش مقاله حاضر، ضمن رعایت اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

یافته‌ها: تحلیل رویه این رکن نشان می‌دهد که دامنه شمول این مفهوم از ابتدای کار شورا بدین سو، به ویژه پس از دوران جنگ سرد همواره رو به توسعه بوده است، به طوری که پس از تأسیس سازمان ملل تنها مواردی چون درگیری‌های مسلحانه بین‌المللی را در بر می‌گرفت، با تحولات جامعه بین‌المللی مواردی چون درگیری‌های داخلی، نقض جدی حقوق بشر، بیماری‌های مسری و در شرایطی تغییرات اقلیمی را نیز دربر گرفته است. در این راستا شورا از سال ۲۰۰۰ تاکنون در راستای مسئولیت اولیه خود در راستای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی اقدام به صدور قطعنامه‌های در باب بحران‌های بهداشتی فراملی نموده که نشان‌دهنده حرکت شورا به سوی تفسیر گسترده‌تر و مبتنی بر امنیت انسانی از صلح و امنیت بین‌المللی در منشور سازمان ملل متحد است.

نتیجه‌گیری: شورا با توصیف بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی و صدور قطعنامه‌های مرتبط در این زمینه به تفسیری تکاملی برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی کمک نموده است که این تفسیر می‌تواند عنصری رویه‌ساز در تعیین محدوده صلح و امنیت بین‌المللی باشد.

واژگان کلیدی: شورای امنیت؛ بحران‌های بهداشتی؛ فراملی؛ صلح و امنیت بین‌المللی

نویسنده مسئول: علی صابریپور؛ پست الکترونیک: ali.saberpour20@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۱۶؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۲۸؛ تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۱/۰۲

خواهشمند است این مقاله به روش زیر مورد استناد قرار گیرد:

Saberpour A. Legal Implications of the Security Council's Description of Transnational Health Crises as a Threat to International Peace and Security. *Medical Law Journal*. 2022; 16(57): e66.

مقدمه

در ۱ ژوئیه ۲۰۲۰، شورای امنیت برای اولین بار با صدور قطعنامه ۲۵۳۲ خواستار آتش‌بس عمومی و کمک‌های بشردوستانه و توقف درگیری‌های مسلحانه در سراسر جهان شد. قابل ذکر است که در ۱۱ مارس ۲۰۲۰، سازمان جهانی بهداشت کووید-۱۹ را یک پاندمی جهانی اعلام کرد. António Guterres دبیرکل سازمان ملل دوازده روز بعد، خواستار آتش‌بس جهانی شد تا تلاش‌ها بر مبارزه با پاندمی و بازکردن کریدورهای بشردوستانه برای کمک‌رسانی به آسیب‌پذیرترین افراد ممکن شود (۱). مجمع عمومی در ۲ آوریل با تصویب قطعنامه ۲۷۰/۷۴ خواستار تشدید همکاری بین‌المللی برای مهار، کاهش و شکست پاندمی شد (۲). در میان افزایش تصاعدی تعداد موارد کشته‌شدگان و پیامدهای آشکار همه‌گیر جهانی، شورا به طرز ناامیدکننده‌ای سکوت کرد و درگیر اختلافات سیاسی بین اعضای دائمی خود شد. سرانجام، در ۱ ژوئیه ۲۰۲۰، شورا به اتفاق آرای قطعنامه ۲۵۳۲ را تصویب کرد، اگرچه تأثیر عملی آن به دلیل تأخیر در پاسخ شورا بسیار کاهش یافته بود، اما قطعنامه هنوز هم بسیار مهم است. در قطعنامه ۲۵۳۲، شورا اذعان کرد که گسترش بی‌سابقه پاندمی کووید-۱۹ احتمالاً حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را به خطر می‌اندازد و اقداماتی از جمله درخواست و توقف عمومی و فوری مخاصمات را در دستور کار خود قرار دارد و از همه طرفین درگیری‌های مسلحانه درخواست کرد که بلافاصله در یک توقف بشردوستانه پایدار برای حداقل ۹۰ روز متوالی به منظور امکان ارائه ایمن، بدون مانع و پایدار کمک‌های بشردوستانه، ارائه خدمات مرتبط توسط بازیگران بی‌طرف بشردوستانه، مطابق با حقوق بین‌الملل بشردوستانه شرکت کنند (۳). قابل ذکر است که اولین اقدامات شورا در زمینه بهداشت جهانی به قطعنامه ۱۳۰۸ در سال ۲۰۰۰ (۴) و قطعنامه ۱۹۸۳ در سال ۲۰۱۱ (۵) در مورد ویروس ایدز باز می‌گردد که در آنجا شورا اعلام داشت که در صورت عدم کنترل، بیماری ایدز می‌تواند به خطری بالقوه برای صلح و امنیت بین‌المللی بدل گردد؛ دومین اقدام شورا پاسخ به بحران

بیماری ابولا در کشورهای گینه، لیبریا و سیرالئون بود که در قطعنامه ۲۱۷۷ سال ۲۰۱۴، شیوع ویروس ابولا را مطابق با ماده ۳۹ منشور نه‌تنها تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی، بلکه عامل تضعیف‌کننده ثبات کشورهای متأثر از بیماری دانست و بروز ناآرامی‌های مدنی، تنش‌های اجتماعی و وخیم‌تر شدن فضای سیاسی و امنیتی کشورهای مذکور را از پیامدهای آن برشمرد (۶). از این رو هدف این پژوهش، بررسی پیامدهای حقوقی توصیف شورای امنیت از بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی است تا خلأهای حقوقی را در این زمینه برطرف نماید. سؤال اصلی این پژوهش این است که توصیف شورا از همه‌گیری بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان خطری علیه صلح و امنیت بین‌المللی چه پیامدهای حقوقی را به دنبال دارد. برای پاسخ به این پرسش در ابتدا تحول در تفسیر صلح و امنیت بین‌المللی در گذر زمان و تفسیر تکاملی قطعنامه‌های شورای امنیت، به عنوان عنصر رویه‌ساز در تعیین محدوده صلح و امنیت بین‌المللی بررسی می‌گردد. در ادامه بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی و در نهایت هم رویه و نقش هماهنگ‌کننده شورای امنیت در مواجهه با بحران‌های بهداشتی فراملی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. فرضیه بنیادین پژوهش بر این مبنا استوار است که شورا با توصیف بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی و صدور قطعنامه‌های مرتبط در این زمینه به تفسیری تکاملی برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی کمک نموده است که این تفسیر می‌تواند عنصری رویه‌ساز در تعیین محدوده صلح و امنیت بین‌المللی باشد.

روش

این تحقیق از نوع نظری بوده، روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد، روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است و با مراجعه به اسناد، کتب و مقالات صورت گرفته است.

یافته‌ها

تحلیل رویه این رکن نشان می‌دهد که دامنه شمول این مفهوم از ابتدای کار شورا بدین‌سو، به ویژه پس از دوران جنگ سرد همواره رو به توسعه بوده است، به طوری که پس از تأسیس سازمان ملل تنها مواردی چون درگیری‌های مسلحانه بین‌المللی را دربر می‌گرفت، با تحولات جامعه بین‌المللی مواردی چون درگیری‌های داخلی، نقض جدی حقوق بشر، بیماری‌های مسری و در شرایطی تغییرات اقلیمی را نیز دربر گرفته است. در این راستا شورا از سال ۲۰۰۰ تاکنون در راستای مسئولیت اولیه خود در راستای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی اقدام به صدور قطعنامه‌هایی در باب بحران‌های بهداشتی فراملی نموده که نشان‌دهنده حرکت شورا به سوی تفسیر گسترده‌تر و مبتنی بر امنیت انسانی از صلح و امنیت بین‌المللی در منشور سازمان ملل متحد است.

بحث

۱. **پیشینه پژوهش:** در خصوص پیشینه پژوهش، گرچه آثار زیادی در ادبیات حقوقی کشور یافت نمی‌شود، اما مختصر پژوهش‌هایی که در این زمینه به رشته تحریر درآمده است، به قرار زیر است:

لسانی و نقی‌زاده (۱۳۹۶ ش.) در مقاله خود با عنوان «عملکرد شورای امنیت در مواجهه با بحران ابولا رویکردی نوین در حوزه سلامت عمومی» (۷) در پی پاسخگویی به این سؤال هستند که آیا ورود شورا با صدور قطعنامه‌هایی در حوزه سلامت عمومی از منظر صلاحیت ذاتی این رکن، از مشروعیت برخوردار است. به عبارت دیگر، آیا شورا می‌تواند به حوزه‌هایی وارد شود که هرگز مد نظر تدوین‌کنندگان منشور نبوده است. ایشان نتیجه‌گیری می‌نمایند که تفسیر موسع شورا از مفهوم صلح پس از پایان جنگ سرد، ورود این رکن را به حوزه‌های مختلفی که احتمال آن می‌رود تهدیدی علیه صلح محسوب شوند، توجیه‌پذیر کرده است. به نظر می‌رسد تا جایی که عملکرد شورا در صدور قطعنامه‌های اعلامی منطبق با چارچوب اصول و اهداف تعریف‌شده در منشور و رعایت

چارچوب حاکمیت دولت‌ها باشد، امکان استناد به قطعنامه‌های آن به منزله منبعی معتبر در حقوق بین‌الملل عام تسهیل می‌شود. رضانی قوام‌آبادی (۱۳۹۹ ش.) در پژوهش خود با عنوان «بیماری همه‌گیر کرونا و صلح و امنیت بین‌المللی» (۸) به این پرسش پاسخ می‌دهد که آیا این بیماری تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی محسوب می‌شود یا خیر. رویه و عملکرد شورا حکایت از توسعه صلاحیت‌ها و تسری آن از تهدیدهای نظامی به غیر نظامی دارد. شورا پیش از این، دو بار در مورد بیماری‌های ایدز و ابولا تصمیماتی اتخاذ نمود و هر دو بار هم وضعیت را به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی تلقی کرد. اگر شورا بخواهد همان منطق را در توصیف و احراز وضعیت کرونا به کار بندد، با توجه به دامنه گسترش این بیماری به طریق اولی آن را همانند دو مورد قبل تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی اعلام خواهد کرد، ولی شورا در بادی امر انفعال پیشه کرد و در نهایت بعد از گذشت بیش از سه ماه از زمان اعلام کووید-۱۹ به عنوان بیماری همه‌گیر جهانی توسط سازمان جهانی بهداشت، با تصویب قطعنامه ۲۵۳۲ همه‌گیری کرونا را به عنوان خطر تهدیدکننده صلح و امنیت بین‌المللی دانست. نامیان، شیرزاد و شهبازی (۱۳۹۹ ش.) در تحقیق خود با عنوان «عملکرد شورای امنیت در حفاظت از بهداشت عمومی در دوران همه‌گیری جهانی کووید-۱۹ با تأکید بر قطعنامه ۲۵۳۲» (۹) عنوان می‌نمایند که با وجود اینکه وفق قطعنامه ۲۵۳۲، همه‌گیری کووید-۱۹ تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی اطلاق شده است، اما نقش و جایگاه شورا در همگرایی با دولت‌های درگیر، این امکان را برای ایجاد و جایگزین‌سازی چالش‌ها به فرصت‌ها و نیز استقرار و ارتقای صلح و امنیت بین‌المللی فراهم خواهد آورد، البته این امر مستلزم اجماع در همکاری‌های بین‌المللی همه دولت‌ها به ویژه اعضای دائم شورا با اولویت منافع جامعه بین‌المللی است که با اتخاذ تمهیداتی لازم، بستری را در پیشگیری و شیوع کووید-۱۹ فراهم می‌آورند.

۲. **مبانی نظری حفظ صلح و امنیت بین‌المللی:** بر اساس ماده ۲۴ منشور، دولت‌های عضو به منظور تأمین اقدام سریع و

گسترده‌ای پذیرفته شده است (۱۶). به نظر اغلب متخصصین حقوق بین‌الملل، در صورتی که تصمیمات شورا مطابق منشور اتخاذ شود و در چارچوب صلاحیت‌های مقرر در منشور بوده و با هیچ یک از اصول اساسی منشور تعارض نداشته باشد، الزام‌آور خواهد بود (۱۷). شورا پس از پایان جنگ سرد به علت تغییر فضای بین‌المللی هم نقش بیشتری در برقراری نظم و هم مداخله در اموری که تا قبل از آن، جزء امور داخلی کشورها تلقی می‌شد، ایفا نموده و می‌نماید. با این حال، اندک مدتی پس از تشکیل سازمان، اگرچه به طور محدود، نسبت به مسائلی تصمیم اتخاذ کرده که ضرورتاً برخورد میان کشورها نبوده است. آنچه مسلم است نگاه شورا قبل و بعد از جنگ سرد دارای تفاوت‌های آشکاری است.

۳. تاریخچه: ضرورت حفظ سلامت انسان و به تبع آن جامعه انسانی سبب شد که از دیرباز همکاری‌های بین‌المللی در این قلمرو شکل گیرد. کنفرانس‌های بین‌المللی در خصوص حفظ سلامت انسان از اواسط قرن نوزدهم یکی پس از دیگری برگزار می‌شدند، تا اینکه اولین دسته از مقررات بین‌المللی درباره ایجاد قرنطینه به مدت ۴۰ روز هنگام شیوع بیماری‌های مسری در جریان کنفرانس ۱۸۵۱ پاریس به تصویب رسید. جامعه ملل نیز نقش مهمی در تشویق دولت‌ها برای همکاری در قلمرو پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها ایفا کرد (۱۸). گزارشی که از سوی هیأت بلندپایه به دعوت از سوی دبیرکل سازمان ملل تحت عنوان «تهدیدات، چالش‌ها، تغییرات و جهان امن‌تر: مسئولیت امروز مشترک ما» (۱۹) در سال ۲۰۰۴ ارائه شد، بیانگر همکاری بین شورای امنیت و سازمان جهانی بهداشت طبق فصل هفتم منشور و اتخاذ اقدامات قرنطینه‌سازی در صورت شیوع بیماری‌های مهلک می‌پردازد. جالب توجه‌تر آنکه دبیرکل در گزارش سال ۲۰۰۵ خود، تحت عنوان آزادی‌های بیشتر بیان کرد که: «من آماده‌ام که با مشورت مدیرکل سازمان جهانی بهداشت، تمام توان و اختیارات مطابق ماده ۹۹ منشور را برای جلب توجه شورا به شیوع بیماری‌های مسری که صلح و امنیت بین‌المللی را تهدید می‌کنند، به کار گیرم.» در نشست ۲۰۱۱ شورا در

مؤثر از سوی ملل متحد، «مسئولیت اولیه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی» را به شورا واگذار نموده‌اند. علت واگذاری مسئولیت اولیه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی به شورا این بوده است که سازمان، قادر به اقدام سریع و مؤثر در این زمینه باشد. عضویت دائمی پنج قدرت بزرگ جهان در شورا و دارا بودن حق وتو نیز بر این فرض استوار بوده است که تنها دول قدرتمند قادر هستند با اعمال قدرت و با استفاده از نیروی نظامی، استقرار صلح را تضمین کنند و هر کشوری را که صلح و امنیت بین‌المللی را به خطر اندازد یا تهدیدی علیه آن به عمل آورد از این تصمیمات بازدارند (۱۰). بر اساس بند ۲ ماده ۲۴ «شورا در اجرای وظیفه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی طبق اهداف و اصول ملل متحد عمل می‌کند. اختیاراتی که برای انجام وظایف مذکور به شورا واگذار شده است، در فصول ۶، ۷، ۸ و ۱۲ بیان شده است» (۱۱). در چارچوب مقررات فصل ششم منشور، شورا نقش میانجی‌گری و در چارچوب فصل هفتم به عنوان مجری نظم عمل می‌کند (۱۲). ماده ۳۹ منشور، شناسایی «وجود تهدید علیه صلح»، «نقض صلح» و «عمل تجاوز» را بر عهده شورا گذارده است. تهیه‌کنندگان منشور، عامدانه موارد فوق‌الذکر را تعریف ننموده و تعیین هر کدام از وضعیت‌های یادشده را در اختیار شورا نهاده‌اند. رویه شورا هم مؤید این است که نه تنها خود را رکن ذی‌صلاح در تعیین و شناسایی تهدید علیه صلح، نقض صلح و عمل تجاوزکارانه می‌داند، بلکه آن را حق خود محسوب می‌کند (۱۳). در سال‌های اخیر که شورا، تفسیر موسعی از صلح و امنیت بین‌المللی به عمل آورده است این سؤال مطرح شده که حدود و اختیارات شورا تا کجاست. آیا شورا در تعیین «تهدید بر علیه صلح»، «نقض صلح» و «تجاوز» مقید به رعایت قواعد و مقررات حقوق بین‌الملل است. از آنجا که ارکان سازمان ملل، تابعان حقوق بین‌الملل محسوب می‌شوند و در ایفای وظایفشان ملزم به رعایت قواعد حقوق بین‌الملل هستند (۱۴)، باید در چارچوب نظام حقوقی بین‌المللی فعالیت نمایند (۱۵)، زیرا هدف تشکیل شورا، حفظ صلح و نه تغییر نظم جهانی بوده است. به نظر می‌رسد این عقیده که شورا باید تابع هنجارهای شناخته‌شده حقوق بین‌الملل باشد، به طور

خصوص چالش‌های پیش روی صلح و امنیت بین‌المللی و پیش‌گیری از مخاصمات، دبیر کل «بیماری‌های مسری» را به منزله یکی از چالش‌های زمان حاضر معرفی کرد (۲۰). با تأسیس سازمان ملل و متعاقب آن مؤسسات تخصصی این سازمان، از جمله سازمان جهانی بهداشت، بحث حفظ سلامت عمومی اهمیت خاص‌تری یافت. اهداف تعریف‌شده برای این مؤسسه تخصصی ملل متحد، از جمله ماده ۲ سند مؤسس سازمان با مضمون «تأمین بالاترین سطح ممکن سلامت برای کلیه مردم جهان» اهداف و سیاست‌های مدون این سازمان را تبیین و شفاف می‌کند (۲۱). بهبود و ارتقای بحث عدالت در خصوص سلامت، کاهش ریسک‌های مربوط به سلامتی، ارتقای سطح زندگی و پاسخ به حدود و مرزهای اساسی مرتبط با سلامت عمومی و به ویژه ترغیب و توسعه اقدامات لازم برای امحای بیماری‌های مسری (۲۲)، نقشه راه این سازمان را در افق پیش روی آینده روشن می‌کرد. در بند سوم اساسنامه سازمان جهانی بهداشت به این موضوع اشاره شده است که سلامتی انسان‌ها امری اساسی برای دستیابی به صلح و امنیت که به بالاترین میزان همکاری بین مردم و دولت وابسته است. با لحاظ کردن موارد ذکرشده، همه زمینه‌ها فراهم شد تا مسأله بهداشت در دستور کار شورا قرار گیرد و با فرض اینکه هر برداشتی از شیوع بیماری‌های مسری، چه از یک امر طبیعی و چه از بیوتروریسم سرچشمه گرفته باشد، قطعاً می‌تواند تهدیدی علیه امنیت منطقه‌ای و جهانی محسوب شود. تا قبل از پایان جنگ سرد، وابستگی بین حمایت از سلامت عمومی و حفظ صلح و امنیت بین‌المللی از اقبال چندانی برخوردار نبود، تا اینکه با پایان گرفتن این دوره، به ایده همبستگی بین این دو مقوله توجه شد و کاهش مخاصمات مسلحانه غیر بین‌المللی، راه را برای توجه بیشتر به تهدیدات امنیتی غیر سنتی باز کرد (۲۳).

۴. تحول در تفسیر صلح و امنیت بین‌المللی در گذر زمان:

در گذشته امنیت بین‌المللی غالباً در حوزه امنیت نظامی تعریف می‌شد، اما پس از انعقاد قرارداد صلح وستفالی و شکل‌گیری نظام دولت - ملت، مفهوم امنیت ملی در روابط

بین‌المللی مطرح شد و با گذشت زمان مفهوم امنیت بین‌المللی نیز پا به عرصه حیات گذارد. این موضوع امروزه در ابعاد سیاسی، نظامی، اقتصادی و اجتماعی تعریف می‌شود. به تبع محدودبودن مفهوم صلح، مفهوم امنیت بین‌المللی نیز در گذشته محدود بود و از مرزهای دولت‌ها چندان فراتر نمی‌رفت و مبتنی بر امنیت ملی دولت‌ها بود، لذا استقلال و حاکمیت ملی دولت‌ها مهم‌ترین رکن امنیت بین‌المللی تلقی می‌شد، اما با آغاز عصر جهانی‌شدن امنیت بین‌المللی نیز به تدریج مفهوم وستفالایی خود را از دست داد. دیگر منشأ بسیاری از تهدیدات نه دولت‌ها، بلکه اشخاص و عوامل دیگری تلقی می‌شدند. ماهیت تهدیدات نیز از نظامی به ابعاد دیگری همچون سیاسی، اجتماعی و زیست‌محیطی تسری یافت. افزایش جمعیت، مهاجرت‌های بی‌رویه، توسعه فقر و گرم شدن کره زمین، از جمله عوامل تهدید در دنیای معاصر تلقی می‌شدند (۲۴). بر این اساس، اختیارات شورا در ماده (۱)۲۴ و تشخیص اینکه موضوعی در محدوده صلح و امنیت بین‌المللی قرار دارد به این معنی است که بخشی از رویه شورا در تفسیر اختیارات خود را تشکیل می‌دهد. این رویه در پاسخ به انواع جدیدی از تهدیدها ایجاد شده است که پس از پایان جنگ سرد از منابع کمتر پیش‌بینی شده، از جمله گروه‌های مسلح غیر دولتی ظاهر شد (۲۵). پایه ایدئولوژیکی این گرایش بیانیه ریاست شورا در ۳۱ ژانویه ۱۹۹۲ بود (۲۶) که در آن برای اولین بار سازمان ملل اصطلاح صلح و امنیت بین‌المللی را به طور گسترده‌ای به معنی فراتر از درگیری‌های نظامی مطرح کرد (۲۵). از این حیث عدم وجود درگیری‌های نظامی بین دولت‌ها به خودی خود صلح و امنیت بین‌المللی را تضمین نمی‌کند. منابع غیر نظامی بی‌ثبات‌کننده در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، بشردوستانه و زیست‌محیطی به تهدیدی برای صلح و امنیت تبدیل شده است. در آوریل ۱۹۹۱، شورا قطعنامه ۶۸۸ را تصویب کرد که جریان عظیم پناهندگان فرامرزی کردها از شمال عراق تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی است. در سال ۱۹۹۲، قطعنامه ۷۹۴ مبنی بر اجازه مداخله آمریکا در سومالی صادر شد که در آن شورا فاجعه انسانی

ناشی از درگیری در سومالی را تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی توصیف کرد (۲۷). به دنبال آن قطعنامه ۹۶۵ (۱۹۹۴ م.) در رواندا (۲۸) و قطعنامه ۱۵۲۹ (۲۰۰۴ م.) در مورد هائیتی (۲۹) صادر شد. شورا در زمینه محیط زیست در سال ۲۰۰۱ قطعنامه‌ای تصویب و بهره‌برداری از منابع طبیعی را برای تأمین مالی مخاصمات و جنگ‌هایی که در کنگو جریان داشت، محکوم کرد (۳۰). همچنین سال ۲۰۱۹، دو قطعنامه درباره شکار و قاچاق حیات وحش صادر و این عوامل را به عنوان عامل تهدیدکننده صلح به ترتیب در جمهوری آفریقای مرکزی (۳۱) و جمهوری دموکراتیک کنگو معرفی نمود (۳۲). بر این اساس از سال ۲۰۰۱، شورا پدیده‌های انتزاعی، از جمله تروریسم بین‌المللی، گسترش سلاح‌های هسته‌ای، اپیدمی و پاندمی و همه‌گیری‌ها را به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی توصیف کرد (۳۳). Christian Tomuschat در سال ۲۰۱۲ در راستای ماده (۱)۳۳ منشور بیان می‌دارد تفسیر محدودی که در گذشته مبنی بر اینکه معیار صلح و امنیت بین‌المللی فقط به صلح منفی اشاره دارد، باید کنار گذاشته شود (۳۴).

۴-۱. تفسیر تکاملی قطعنامه‌های شورای امنیت، عنصر رویه‌ساز در تعیین محدوده صلح و امنیت بین‌المللی: به عنوان یک معاهده چندجانبه، منشور تابع قواعد کلی تفسیر معاهدات است (۳۵). قواعد کلی تفسیر معاهدات در مواد ۳۱ و ۳۲ کنوانسیون وین درباره حقوق معاهدات وضع شده است که به عنوان قواعد عرفی در منشور نیز قابل اجراست (۳۶). بر اساس ماده (۱)۳۱، یک معاهده باید با حسن نیت مطابق معنای متداول که به مفاد معاهده در زمینه آن‌ها و با توجه به هدف آن داده می‌شود، تفسیر شود. با این حال، به دلیل ماهیت منحصر به فرد منشور به عنوان سند تشکیل‌دهنده یک سازمان بین‌المللی، تفسیر تکاملی بر تفسیر ایستا که بر معنای اصلی اصطلاحات استفاده شده یا مقصود تدوین‌کنندگان تأکید دارد، ترجیح داده می‌شود. طبق نظر دیوان در نظریه مشورتی مشروعیت استفاده دولت‌ها از سلاح‌های هسته‌ای، این قبیل معاهدات قانون‌ساز دارای ماهیت ترکیبی هستند که

نیاز به تفسیر تکاملی دارند (۳۷). یک رویکرد پویا برای تفسیر ماده (۱)۲۴ با استفاده از اصطلاحی که بسیار کلی است و معنای آن ذاتاً بیشتر وابسته به محتوا است مورد حمایت قرار می‌گیرد، زیرا نشان‌دهنده قصد طرفین در زمان انعقاد معاهده است که تفسیر آن در طول زمان تغییر می‌کند (۳۸). اصطلاح صلح و امنیت بین‌المللی در ماده (۱)۲۴ کلی و وابسته به مفاد است و تفسیر آن با توجه به انواع جدیدی از تهدیدها، از جمله به دلیل پیشرفت‌های تکنولوژیکی یا تهدیدهایی که در زمان تدوین منشور پیش‌بینی نشده بود، تغییر خواهد کرد. علاوه بر این، با توجه به اینکه شورا وظیفه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را بر عهده دارد، این رویه شورا است که تعیین کننده محدوده صلح و امنیت بین‌المللی است (۳۹). به عنوان یکی از ارگان‌های سازمان ملل، رویه شورا در تفسیر و به کارگیری ماده (۱)۲۴ به عنوان ابزار مربوط به تفسیر تحت کنوانسیون وین است (۴۰). به گفته کمیسیون حقوق بین‌الملل، رویه یک سازمان بین‌المللی می‌تواند از مواد ۳۱ و ۳۲ کنوانسیون وین استخراج شود (۴۰). دیوان بیان می‌دارد که عملکرد ارگان‌های سازمان ملل مانند شورا در اجرای منشور ممکن است به عنوان شکلی از سایر اقدامات بعدی مطابق ماده ۳۲ کنوانسیون حقوق معاهدات وین (یعنی به عنوان وسیله تکمیلی تفسیر)، مستقل از رویه یا پذیرش همه طرف‌های منشور باشد (۴۱). علاوه بر این، هنگامی که قطعنامه شورا بدون رأی مخالف به تصویب برسد و با پذیرش عمومی کشورهای عضو سازمان ملل همراه باشد، ممکن است طبق ماده (۳)۳۱ (ب) کنوانسیون وین، به عنوان یک اقدام بعدی بالقوه مرتبط در نظر گرفته شود. بنابراین شورا اختیار وسیعی دارد تا با تفسیر خود محدوده اختیارات خود را از طریق رویه خود شکل دهد، اما چنین اختیاراتی نامحدود نیست، اگرچه شورا یک نهاد سیاسی است، ولی خارج از چارچوب حقوق بین‌الملل نمی‌تواند حرکت کند (۴۲). با این حال، از نظر رویه‌ای مشروعیت تصمیمات فراحقوقی شورا مشخص نیست (۴۳).

۴-۲. بحران‌های بهداشتی فراملی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی: مقیاس و تأثیر جهانی همه‌گیری کووید-۱۹ این موضوع را برجسته می‌کند که شدت تهدید پدیده‌ها و موقعیت‌های خارج از محدوده الگوی سنتی امنیت نظامی می‌تواند تهدید صلح و امنیت بین‌المللی را به همراه داشته باشد. در حال حاضر همه‌گیری کووید-۱۹ تأثیر منفی بر مسائل امنیتی سنتی داشته است. بازیگران تحت حمایت برخی دولت‌ها از آسیب‌های ایجادشده توسط بحران سلامت برای مداخله در سایر کشورها و ایجاد اثرات بی‌ثبات کننده با انتشار اطلاعات مربوط به ویروس کرونا و انجام حملات سایبری استفاده می‌کنند. این بیماری همه‌گیر همچنین منجر به وخامت بحران انسانی در محیط‌های درگیری مانند یمن شده و با تشدید شاخص‌های خشونت مانند بیکاری، نابرابری و بی‌اعتمادی به نهادهای عمومی به عنوان یک عامل تشدیدکننده درگیری‌ها عمل نموده است (۴۴). در دارفور سودان، این همه‌گیری منجر به تأخیر در تکمیل روند «صلح جویا» شده و نگرانی‌ها در مورد افزایش خطر حملات الشباب در سومالی برای بهره‌برداری از وضعیت کنونی افزایش یافته است (۴۵). بحران‌های بهداشتی فراملی مشخص شده توسط شورا تاکنون به عنوان تهدید یا تهدید صلح و امنیت بین‌المللی تعیین شده است. در قطعنامه ۲۵۳۲، شورا همه‌گیری کووید-۱۹ را به عنوان «به احتمال زیاد حفظ صلح و امنیت بین‌المللی به خطر می‌اندازد» معرفی می‌کند. این عبارت دقیقاً قاعده‌سازی در ماده ۳۳ را تکرار می‌کند که به هرگونه اختلاف که تداوم آن به احتمال زیاد حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را به خطر می‌اندازد، اشاره می‌کند. این ویژگی همه‌گیری کووید-۱۹ نشان می‌دهد که قطعنامه تحت فصل هفتم نیست، بلکه تحت فصل ششم منشور به تصویب رسیده است. سه قطعنامه قبلی شورا از جمله بحران‌های بهداشتی در قطعنامه ۱۹۸۳ در پاسخ به همه‌گیری ایدز و در پاسخ به شیوع ابولا در غرب آفریقا در قطعنامه ۲۱۷۷ و همچنین در جمهوری دموکراتیک کنگو در قطعنامه ۲۴۳۹ (۴۶) که به بحران‌های بهداشتی فراملی پرداخته بود، این

همه‌گیری‌ها را بر اساس ماده ۳۹ تهدیدی برای صلح توصیف نکرده بود. در قطعنامه ۱۹۸۳، شورا اشاره‌ای به عبارت تهدیدی علیه صلح یا تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی ننمود، اما به مسئولیت اصلی خود برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی اشاره کرد. شورا به طور ضمنی اپیدمی ایدز را به عنوان یک تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی معرفی می‌کند. زبان غیر الزام‌آور قطعنامه (تأکید، توجه، شناسایی، تشویق، استقبال و دعوت) نشان می‌دهد که قطعنامه تحت فصل هفتم تصویب نشد. دو قطعنامه شورا در مورد ابولا از نظر زمینه آن‌ها و توصیف شورا از بیماری همه‌گیر متفاوت است. قطعنامه ۲۱۷۷ مربوط به شیوع ابولا در غرب آفریقا در سال ۲۰۱۴ بود، در حالی که قطعنامه ۲۴۳۹ در پاسخ به شیوع ابولا در جمهوری دموکراتیک کنگو در سال ۲۰۱۸ در طی یک وضعیت مداوم درگیری مسلحانه و خشونت بود. در قطعنامه ۲۱۷۷، شورا مسئولیت اصلی خود را در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی اعلام کرد و تعیین کرد که میزان بی‌سابقه شیوع ابولا در آفریقا نه تهدیدی برای صلح (۴۷)، بلکه تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی است. در قطعنامه ۲۴۳۹، شورا ابولا را مستقیماً به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی به رسمیت نشناخت. در عوض، شورا در تصمیم خود در قطعنامه ۲۴۰۹ یادآور شد که وضعیت در جمهوری دموکراتیک کنگو همچنان تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی در منطقه است (۴۸).

۵. رویه شورای امنیت در مواجهه با بحران‌های بهداشتی فراملی: قطعنامه‌های شورا در مورد بحران‌های بهداشتی فراملی (۱۹۸۳، ۲۱۷۷، ۲۴۳۹ و ۲۵۳۲) با این دیدگاه گسترده‌تر در جهت گسترش تفسیر صلح و امنیت بین‌المللی مطابق ماده ۲۴(۱) مطابقت دارد. این امر با عواملی نشان داده می‌شود که شورا هنگام توصیف موقعیت‌های مربوطه (به طور ضمنی یا صریح) تهدید یا تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی بر آن تأکید کرده است. در طی این دوران، شورا اعتقاد بیشتری در صلاحیت خود برای رسیدگی به بهداشت عمومی جهانی نشان داده است، اما در عین حال بر پیوندهای

کرد و قطعنامه بعدی شورا در مورد بحران سلامت بین‌المللی (شیوع ابولا در غرب آفریقا) با اجماع به تصویب رسید (۴۹). در قطعنامه ۲۱۷۷، شورا مجدداً اعلام کرد دستاوردهای صلح‌سازی و توسعه در کشورهایی که بیشتری آسیب را در درگیری با شیوع ابولا دیده‌اند، قابل تغییر است و تأکید می‌کند که شیوع بیماری ثبات کشورهای آسیب‌دیده را تحت تأثیر قرار می‌دهد و در صورت عدم مهار، منجر به تنش‌های اجتماعی، سیاسی و امنیتی می‌گردد (۶). در قطعنامه، شورا به امنیت جهانی بهداشت عمومی و تأثیر شیوع ابولا و محدودیت‌های سفر و تجارت در واکنش به آن بر امنیت غذایی اشاره کرد و دولت‌های لیبیا، سیرالئون و گینه را به منظور تلاش برای کاهش ابعاد وسیع‌تر سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و بشردوستانه شیوع ابولا تشویق می‌کند (۶). این نشان می‌دهد که شورا درک گسترده‌تری از محدوده وظایف خود و مفهوم صلح و امنیت بین‌المللی دارد. با فراخواندن دولت‌ها برای لغو محدودیت‌های مسافرتی و مرزی، ارائه کمک‌های پزشکی (۶) و گام‌های قاطع در پاسخ به اپیدمی فراتر از اقدامات اجباری سنتی یا اقدامات متمرکز بر صلح‌سازی قدم‌های قاطع‌تری برداشت. با این حال، همانطور که Ilja Richard Pavone استدلال می‌کند، در قطعنامه ۲۱۷۷، شورا به طور مستقیم به بیماری و پیامدهای آن بر سلامت جمعیت آسیب‌دیده نپرداخت، بلکه پیامدهای سیاسی آن را از نظر ناآرامی‌ها و شورش‌های احتمالی که می‌توانست منجر به فروپاشی نهادهای سیاسی شکننده در کشورهایی که بیشترین ضربه را دیده‌اند، پرداخت (۲۵). در قطعنامه ۲۴۳۹، شورا نگرانی خود را در مورد وضعیت امنیتی در مناطق تحت تأثیر شیوع ابولا ابراز می‌دارد که به شدت مانع تلاش‌های واکنشی و تسهیل شیوع ویروس در جمهوری دموکراتیک کنگو می‌شود (۴۶) و خواستار توقف فوری مخاصمه از سوی همه گروه‌های مسلح می‌شود. عواملی که شورا به آن‌ها اشاره کرد و همچنین اقدامات اتخاذ شده نشان می‌دهد که برخلاف قطعنامه ۲۱۷۷، قطعنامه ۲۴۳۹ به زمینه درگیری در جمهوری دموکراتیک کنگو و نه به طور مستقیم به شیوع ابولا در این زمینه توجه داشت. نگرانی شدید شورا در مورد شیوع ویروس ابولا در

بین بهداشت عمومی جهانی و تهدیدهای سنتی علیه صلح و امنیت بین‌المللی تأکید کرد. نتیجه یک پیشرفت مترقی (هرچند محدود) در تفسیر شورا از اختیار خود برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی است. تا قبل از تصویب قطعنامه قبلی ۱۳۰۸، شورا برای اولین بار در زمینه سلامت - اپیدمی ایدز - در زمینه صلح و امنیت بین‌المللی بحث کرد (۳۳). برخی استدلال کردند که این خارج از محدوده وظایف شورا بود (۳۹). به نظر می‌رسد قطعنامه ۱۳۰۸ شک و تردید را در مورد اینکه آیا اپیدمی به خودی خود در محدوده اختیارات شورا قرار دارد، تأیید می‌کند و بر تأثیرات ایدز بر سلامت نیروهای حافظ صلح بین‌المللی تمرکز می‌کند (۴)، اما در سال ۲۰۱۱، شورا قطعنامه ۱۹۸۳ مربوط به همه‌گیری ایدز را تصویب کرد و در عمل این تفسیر را تأیید کرد که این موضوع در محدوده وظایف خود قرار دارد. در قطعنامه دوم، شورا بر تعداد بالای مرگ و میر تأکید کرد، چالشی که ایدز برای توسعه و ثبات جوامع ایجاد می‌کند و بین اپیدمی و طرف‌های درگیر رابطه دوطرفه ایجاد می‌کند. از بین این موارد، شورا بیشترین تأکید را بر دومی داشته است، زیرا بر این باور است که انتشار ایدز می‌تواند تأثیر مخربی بر همه سطوح جامعه داشته باشد و شرایط خشونت و بی‌ثباتی در درگیری‌ها و موقعیت‌های پس از درگیری می‌تواند اپیدمی ایدز را تشدید کند. شورا همچنین تأثیر منفی مستمر ایدز بر سلامت و آمادگی پرسنل هیات‌های اعزامی سازمان ملل را به رسمیت شناخته است. اقدامات درخواست شده توسط شورا بر ارتباط بین ایدز و صلح‌سازی تأکید می‌کند و از دبیرکل برای در نظر گرفتن تأثیر ایدز در نقش خود در زمینه درگیری و صلح‌سازی و تمرکز بر ترکیب پیشگیری، درمان و مراقبت از ایدز در عملیات حفظ صلح و جلوگیری از انتقال آن در مأموریت‌های سازمان ملل درخواست می‌کند (۵). این مسأله اساساً در محدود کردن اقدامات به مأموریت‌های صلح‌سازی نشان‌دهنده شدت وضعیت بهداشتی در مأموریت‌های سازمان ملل در آن زمان است، اما ممکن است منعکس‌کننده تردیدهای اولیه در مورد این باشد که آیا بحران‌های بهداشتی فراملی در وهله اول در دستور شورا بوده است. تا سال ۲۰۱۴، این برداشت از اختیارات شورا پیشرفت

کشوری که مردم آن در چند دهه گذشته از بازگشت بیماری و درگیری مسلحانه رنج برده‌اند (۶)، نگرانی از اینکه این وضعیت امنیتی بر توانایی پاسخگویی و مهار شیوع ویروس ابولا تأثیر منفی می‌گذارد و بر ضرورت رسیدگی به وضعیت امنیتی در مناطق آسیب‌دیده از این بیماری تأکید کرد. در اولین پاراگراف قطعنامه، شورا نگرانی عمیق خود را در مورد وضعیت امنیت عمومی و بشردوستانه در کنگو که با فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده گروه‌های مسلح خارجی و داخلی تشدید شده است، اعلام می‌کند. قطعنامه بیان می‌دارد، این وضعیت امنیتی شامل اقدامات خشونت‌آمیز، حملات عمدی علیه پرسنل بشردوستانه (۱) انجام می‌شود. در مقدمه قطعنامه ۲۵۳۲، شورا بر تأثیر مخرب همه‌گیری کووید-۱۹ در سراسر جهان، به ویژه در کشورهایی که در اثر درگیری‌های مسلحانه آسیب دیده‌اند، تأکید کرده است که شرایط خشونت و بی‌ثباتی در شرایط درگیری می‌تواند همه‌گیری را تشدید کند و اینکه صلح و توسعه دستاوردهای کشورهای در حال گذار و پس از جنگ می‌توانند با توجه به شیوع همه‌گیر کووید-۱۹ با شکست مواجه شوند (۱). با این وجود، به نظر می‌رسد که شورا بر تأثیر پاندمی در شرایط درگیری و پس از درگیری و رابطه متقابل بین پاندمی و شرایط خشونت و بی‌ثباتی در شرایط درگیری اهمیت می‌دهد.

۶. نقش هماهنگ‌کننده شورای امنیت در مواجهه با

بحران‌های بهداشتی فراملی: مزایای تصمیم شورا برای توصیف یک بیماری همه‌گیر به عنوان تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی این است که با تمرکز بر وضعیت موجود، ایجاد تعهد سیاسی، بسیج منابع مالی و تسهیل استقرار تجهیزات نظامی با ظرفیت لجستیکی، سازمانی و اجرایی مورد نیاز را افزایش دهد (۵۰). این امر فرصت‌هایی را برای شورا ایجاد می‌کند تا نقش هماهنگ‌کننده‌ای در واکنش به یک مسأله جهانی ایفا کند. شورا تأکید نموده است که مقابله با این بیماری همه‌گیر مستلزم همکاری و واکنش بین‌المللی هماهنگ، جامع و جهانی است و سازمان ملل نقش هماهنگ‌کننده کلیدی را ایفا می‌کند. قطعنامه‌های مربوط به همه‌گیری

ویروس ایدز و شیوع ابولا در غرب آفریقا ضرورت واکنش هماهنگ بین‌المللی را تشخیص داد، اگرچه واکنش دیرهنگام شورا به پاندمی کووید-۱۹ به عنوان شکست چندجانبه مورد انتقاد قرار گرفته است (۵۱)، این قطعنامه‌ها خود نشان می‌دهد که شورا اهمیت چندجانبه‌گرایی، همبستگی را در مورد رویکردهای ملی‌گرایانه نشان می‌دهد و بر نقش خود به عنوان یک هماهنگ‌کننده جهانی تأکید می‌کند. با در نظر گرفتن پاندمی کووید-۱۹ که در حیطه وظایف شورا قرار می‌گیرد و همچنین طبق ماده ۲۴(۱) و در اعمال اختیارات خود بر اساس منشور، این نهاد می‌تواند فراتر رفته و نقش هماهنگ‌کننده جهانی فعال‌تری را در پاسخ به همه‌گیری ایفا کند. اول از همه، شورا یک اجماعی را برای تسهیل تبادل دیدگاه‌های میان کشورهای عضو سازمان ملل در مورد پیامدهای امنیتی تهدیدات بهداشت بین‌المللی و نقش مربوطه شورا در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی (۴۴) فراهم می‌کند. شورا با قراردادن یک وضعیت در دستور کار خود و با تصویب قطعنامه‌ها مانند شیوع ابولا در سال ۲۰۱۴ (۲۵) آگاهی‌ها را افزایش داده و از حمایت بین‌المللی برای رسیدگی به برخی مسائل برخوردار شود. شورا همچنین نقش مهمی در ترویج و تسهیل توجه مناسب از تأثیر کووید-۱۹ در ایجاد رویکردهای مؤثر برای ایجاد صلح سازی و توسعه صلح دارد (۵۲). فراتر از صلح سازی، شورا همچنین می‌تواند همکاری بین‌المللی را در زمینه‌های لجستیکی تسهیل کند، به عنوان مثال، با ارائه یک چارچوب (مانند مکانیسم هماهنگی کالاهای جهانی) (۵۳) برای اطمینان از دسترسی جهانی به واکسن‌ها و سایر فناوری‌های پزشکی که ممکن است برای مبارزه با همه‌گیری نیاز باشد. این می‌تواند نگرانی‌های مربوط به مسابقه تسلیحاتی واکسن را برطرف کند که در آن دولت‌ها توسعه و استفاده از واکسن را به عنوان یک مسأله امنیت ملی تلقی و یا از پیشرفت‌های تکنولوژیکی به عنوان اهرم سیاسی استفاده می‌کنند (۵۴).

نتیجه‌گیری

مفهوم صلح و امنیت بین‌المللی - یک مفهوم اساسی در نظم حقوقی و نهادی مدرن بین‌المللی - در حال گسترش است. این امر وظیفه خود شورا را که در بند ۱ ماده ۲۴ برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی تعیین شده است، گسترش می‌دهد. با توجه به اینکه شورا مجاز است اقدامات گسترده و حتی الزام‌آور را در پاسخ به شرایطی که در محدوده وظایف خود قرار دارد انجام دهد، توجه به انواع تهدیدها در این محدوده ضروری است. تاکنون بیشتر تمرکز بر صلاحیت شورا بر تهدید صلح و فصل هفتم بوده است، اما با توجه به رویه روزافزون آن در رسیدگی به چالش‌هایی که منجر به تهدیدهای صلح و امنیت بین‌المللی می‌گردد، ما باید نقشی را که شورا می‌تواند در خارج از مسائل سنتی صلح و امنیت ایفا کند، بهتر درک کنیم. تهدیدات جهانی فراتر از جنگ است و نیاز به واکنش جهانی دارد. بحران‌های بهداشتی فرصتی برای بازنگری در مفهوم صلح و امنیت بین‌المللی و نقش شورا است. این امر با اهداف کلی سازمان ملل که فراتر از حل و فصل صلح‌آمیز اختلافات است، مطابقت دارد. این سازمان همچنین دارای اختیارات وسیعی است که به آن اجازه می‌دهد با اقدامات مثبت و مؤثر خود اقدامات اجرایی را برای ایجاد شرایط ضروری برای تثبیت صلح و برخورداری از آن در سراسر جهان انجام دهد. با توجه به اینکه حل بحران‌های بهداشتی جهانی با توجه به وسعت و دامنه آن نیازمند اقدامات سریع و به موقع است و همچنین مقابله با این بیماری‌های همه‌گیر مستلزم همکاری و واکنش بین‌المللی هماهنگ و جهانی است، شورا می‌تواند با حضور تأثیرگذار خود در حل این بحران‌ها جامعه جهانی را یاری و نقشی بی‌بدیل در این زمینه ایفا نماید. وجود چنین همکاری‌هایی که توأم با اجماع و همگرایی است، می‌تواند زمینه‌ساز برای برقراری صلح و امنیت در نظام جهانی منجر شود، چرا که شورا تنها با صدور قطعنامه‌های متعدد امکانی برای مواجهه با ابعاد گوناگون بحران‌های بهداشتی را نخواهد داشت. در عین حال که بحران‌های بهداشتی به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی اطلاق شده است، عملکرد شورا

با همگرایی دولت‌ها می‌تواند موجبات ایجاد فرصت‌های ناشی از چنین چالش‌هایی را برای ارتقای صلح و امنیت بین‌المللی فراهم آورد. اگرچه نیاز مبرم به اقدامات جهانی برای مقابله با بحران‌های بهداشتی فراملی وجود دارد، اما باز هم ضروری است که تأثیرات بلندمدت این اقدامات، از جمله در رابطه با نقش شورا را مورد تردید قرار دهیم. به طور خاص، باید سؤال کنیم آیا شورا منابع و شایستگی‌های لازم را برای رسیدگی به تهدیدات غیر سنتی علیه صلح و امنیت بین‌المللی دارد و مکانیسم‌های چندجانبه به منظور تسهیل اشکال لازم همکاری برای کاهش بحران‌های جهانی مانند پاندمی را چگونه ایجاد یا تقویت می‌کند. بحران‌های بهداشتی فراملی پیامدهای وسیع و گسترده‌ای در سطوح مختلف دارد که بسیاری از آن‌ها فوری و در ملموس است. با این حال، نگاهی فراتر از بحران کنونی و در نظر گرفتن عواقب بلندمدت آن بر سیستم حقوقی بین‌المللی و نقش کلیدی شورا، نباید این واقعیت پیچیده را نادیده گرفته یا کوچک جلوه دهد.

مشارکت نویسندگان

علی صابریپور تمامی مراحل پژوهش را به انجام رسانده و ضمن تأیید نسخه نهایی، مسئولیت پاسخگویی در قبال پژوهش را پذیرفته است.

تشکر و قدردانی

نویسنده مراتب سپاسگزاری خود را از سرکار خانم دکتر سحر کامیاب پزشک متخصص به واسطه مساعدت در امر ترجمه متون تخصصی مرتبط با مقاله مذکور اعلام می‌دارد.

تضاد منافع

نویسنده هیچ‌گونه تضاد منافع احتمالی را در رابطه با تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله اعلام نکرده است.

تأمین مالی

نویسنده اظهار می‌نماید که هیچ‌گونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده است.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر جنبه‌های اخلاقی مطالعه کتابخانه‌ای شامل اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

References

1. The fury of the virus illustrates the folly of war. 2020. Available at: <https://www.un.org/en/un-coronavirus-communications-team/fury-virus-illustrate-s-folly-war>.
2. Global solidarity to fight the coronavirus disease 2019 (COVID-19)', UN Doc. A/RES/74/270. para.5.
3. UN Doc. S/RES/2532. 2020. Preambular para.11, paras.1, 2.
4. UN Doc. S/RES/1308. 2000.
5. UN Doc. S/RES/1983. 2011. Preambular para.2.
6. UN Doc. S/RES/2177. 2014. Preambular para.5.
7. Lesani SH, Naghizadeh N. The performance of the Security Council in the face of the corona phenomenon a new approach in the field of public health. *Quarterly Journal of Public Law Studies*. 2017; 47(4): 1043-1065. [Persian]
8. Ramezani Ghavamabadi MH. Coronavirus and International Peace and Security. *Legal Research Quarterly*. 2020; 23(Special Issue of Law and Corona): 181-200. [Persian]
9. Namamian P, Shirzad H, Shahbazi M. Performance of UN Security Council in Public Health, Protection during Covid-19 Pandemic, Stressing the Resolution 2532. *Journal of Police Medicine*. 2020; 10(1): 21-30. [Persian]
10. Aghaei D. The role and position of the Security Council in the new world order. 1st ed. Tehran: Peyk Farhang; 1991. [Persian]
11. Albert Colliard C. International organizations from the beginning until today. Translated by Falsafi H. Tehran: Fakhteh Publishing; 1996. p.214-220. [Persian]
12. Aghaei D. International Organizations. Tehran: Bahar; 2003. p.106. [Persian]
13. Kharazi K. Developments in the Collective Security System in the Post-Cold War Era. *Journal of Legal Research*. 1995; 1(15): 201-236. [Persian]
14. Eshraghi D. A New Interpretation of International Peace and Security and Its Impact on the Concept of National Sovereignty. *Public Law Research Quarterly*. 2013; 42(15): 84-109. [Persian]
15. Davidson E. Legal Boundaries to UN Sanctions. *The International Journal of Human Rights*. 2003; 7(4): 1-50.
16. Blanch A. Assessing the Effectiveness of the UN Security Council's Anti-Terrorism Measures: The Quasi for Legitimacy and Cohesion. *The European Journal of International Law*. 2006; 17(5): 881-919.
17. Farokhsiri M. Security Council Restrictions on Economic Sanctions. *Journal of International Law*. 2007; 25(39): 29-58. [Persian]
18. Howard Jones N. The scientific background of the international sanitary conferences. Geneva: World Health Organization; 1975. Available at: <https://www.apps.who.int/iris/handle/10665/62873>.
19. The Secretary-Generals High-level Panel Report on Threats, Challenges and Change, A more secure world: our shared responsibility. Available at: <https://www.peacekeeping.un.org/en/report-of-high-level-panel-threats-challenges-and-change-more-secure-world-our-shared-responsibility>.
20. Available at: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/A.59.2005.Add.3.pdf>.
21. Constitution of WHO: principles at: <http://www.who.int/about/mission/en/>.
22. Available at: <http://www.who.int/healthpromotion/about/goals/en>.
23. Gharshi N. Certainly May 2177 Security Council, Convergence of Public Health and International Peace and Security, notes on the online advocacy information portal. 2014, November 28. Available at: <http://www.aria-law.com/DataView.aspx?lang=en&id=8255>. [Persian]
24. Fazeli H, Namnamdar A, Ebrahimpour J. Investigating Climate Change as a New Threat to International Peace and Security in the Post-Cold War Era. *Quarterly Journal of Socio-Cultural Strategy*. 2016; 5(21): 58-59. [Persian]
25. Pavone R. Ebola and Securitization of Health: UN Security Council Resolution 2177/2014 and Its Limits', Baden-Baden: Nomos; 2017. p.319.
26. UN Doc. S/23500, Decision of 31 January 1992 (3046th meeting), Statement by the President. Available at: <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/PKO%20S%2023500.pdf>.
27. UN Doc. S/RES/794. 1992. Preambular para.3.
28. UN Doc. S/RES/965. 1994.
29. UN Doc. S/RES/1529. 2004.
30. U.N. Doc.S/RES/1376. 2019.
31. UN Doc. S/RES/2499. 2019. Preambular paras.11, 41.
32. UN Doc. S/RES/2502. 2019. paras.16, 45.

33. DeWet E. Max Planck Encyclopedia of Public International Law, Peace, Threat. Oxford: Oxford University Press; 2015. p.4 para.13.
34. Tomuschat C. The Charter of the United Nations: A Commentary. Oxford: Oxford University Press; 2012. 1069-85, margin note.13.
35. Vienna Convention on the Law of Treaties. 1996. 1155 UNTS 331, Art.5.
36. International Law Commission. Draft Conclusions on Subsequent Agreements and Subsequent Practice in Relation to the Interpretation of Treaties, with Commentaries, adopted by the ILC at its seventieth session. ILCYB. 2018; 2(2): 1-5.
37. Rensmann T. The Charter of the United Nations: A Commentary. 3rd ed. Oxford: Oxford Scholarly Authorities on International Law (OSAIL); 2012. Vol.1 p.31-32, margin note.20.
38. Nolte G. 'First Report on Subsequent Agreements and Subsequent Practice in relation to Treaty Interpretation' (19 March 2013) UN Doc A/CN.4/660.
39. Manusama K. The United Nations Security Council in the Post-Cold War Era: Applying the Principle of Legality. Leiden: Brill; 2006. p.32.
40. International Law Commission. Draft Conclusions with Commentaries, Commentary to Conclusion 12; 2018. paras.32, 34.
41. Nolte G. Third Report on Subsequent Agreements and Subsequent Practice in Relation to the Interpretation of Treaties, A/CN.4/683, International Law Commission; 2015. p.16-19, paras.43-51.
42. ICTY, Prosecutor v. Dusko Tadic, Decision on the Defence Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction (Appeals Chamber of 2 October 1995) (Tadic case), case no.IT-94-1-AR72. para.28.
43. Tomuschat C. The United Nations at Age Fifty: A Legal Perspective. Leiden: Brill; 1995. p.179.
44. Germany's concept note for the high-level open debate of the Security Council on the theme Pandemics and security, to be held on 2 July 2020 at 10 a.m., UN Doc. S/2020/571, 23 June 2020. paras.3-6, 10.
45. Secretary-General's remarks to the Security Council Open Video-Teleconference on the Maintenance of International Peace and Security: Implications of Covid-19. 2020. Available at: <https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2020-07-02/secretary-generals-remarks-security-council-open-video-teleconference-the-maintenance-of-international-peace-and-security-implications-of-covid-19-delivered>.
46. UN Doc. S/RES/2439. 2018. para.4.
47. Vierck L, Villarreal PA. The Governance of Disease Outbreaks. Baden-Baden: Nomos; 2017. p.319.
48. UN Doc. S/RES/2409. 2018. Preambular para.3, emphasis added.
49. Statement by the President of the Security Council of 21 November 2014, UN Doc. S/PRST/2014/24.
50. Burci GL. Ebola, the Security Council and the Securitization of Public Health. Question of International Law. 2014. Available at: <http://www.qil-qdi.org/ebola-security-council-securitization-public-health/>.
51. Wintour P. What is the Future of the UN in the Age of Impunity? Online: The Guardian; 2020. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2020/jul/23/wh-at-is-the-future-of-the-un-in-the-age-of-impunity>.
52. Letter Dated 30 July 2020 from the Permanent Representative of Indonesia to the United Nations Addressed to the Secretary-General, UN Doc. S/2020/765, para.5. Available at: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2020_765.pdf.
53. Berschinski R. UN Security Council Can and Should Create a Global Goods Coordination Mechanism for Coronavirus. Online; 2020. Available at: <https://www.justsecurity.org/69336/what-the-un-security-council-can-do-on-coronavirus-a-global-goods-coordination-mechanism/>.
54. Paton J, Lauerman J. A Cold War Has Started over Coronavirus Vaccine with Allegations of Russian Cyberattacks. Online; 2020. Available at: <https://www.theprint.in/world/a-cold-war-has-started-over-coronavirus-vaccine-with-allegations-of-russian-cyberattacks/462839/>.